

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: una pesseta.
Fera d'Espanya: dues pessetes.

Redacció General Barcel·la-1-2.º

Administració Sta. Eulària, 25.
PALMA DE MALLORCA

LA AURORA

Surt cada dissapte per donar ventim i altres herbes an es qui s'ho guany

¿A ON LA VENEN?

A Manacor: Ca-Mestre Antoni Fiol Ferrer, 5.—Ca l'amo Andreu Alcover, Centre, 13.

A Palma: Llibreria d'En Guasp Morey, 6.—Taller d'encuadernacions d' En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 25.—Llibreria de N. Ernest Frau, Brossa.—Llibreria Amengual y Muntaner.

A la mort del Dr. Campins Bisbe de Mallorca

Com hora-baixa plora
la Natura, i s'esflora
el roserar,
Mallorca adolorida
de plor s'és estremida
baix de l'Altar.

També trenca ma lira
ses cordes; sols sospira
perque ja! la Mort
la Mitra ha mestegada,
del Bacle en fé trecada,
¡quina dissort!

Mori'l Pastor pacífic,
la Seu plora'l Pontífic
dins l'orfanal!
Ni té'l Ramat Pastor,
ni té'l Palau Senyor...
¡per tot tristesa!

La Mort, com fosca lluna
que eclipsa, negra i bruna,
el sol daurat,
est sol d'intel·ligència
que llambretjava ciència
'vui ha eclipsat.

I anc que de son mantell
mortaja en fés per Ell,
no'l feu morí:
que de son còs la cendra
grata memoria engendrará...
Ell no fini...

Jo'l veia en l'infantesa
ja vei. Sa juvenesa
seny va brollar.
I ja a l'edat madura,
que els senys humans depura,
més va brillar.

No és mort Encara estesos
sos raigs té sempre encesos...
A cada fui
de Pastoral hi brilla
sa llum que la nostra Illa
trista recuí...

Entre la Seu bisbal-
i l'altar augustal
d'Ell consagrat,
hi feu obrir sa fossa
on dormí la seua ossa
un só encantat.

On somí en desfici
l'Anyell del sacrifici;
i el salmetjar
tranquil del breviari
sos ossos dins l'ossari
fassa alegrar.

Dels finestrals la llum,
dels encencers el fum,
i la faror
de llanties i de cors,
faràn als ossos morts
casta claror...

Vol que al peu del Sagrari
la perennal pregari,
flor de tot l'any,
vessi son flaire místic
per l'Amic eucaristic
son dolç company.

Fassem de roses pics
que mai veurem musties
un gros ramell:
l'oració és poncella
que al cel just s'esbadella...
preguem per Ell!

JUAN AGUILÓ, *Pere.*

Sisé centenari d'es martiri del Beat Ramón Lull (1315-1915.)

Enguany l'Església de Mallorca se prepara per celebrar amb festes extraordinàries, amb homenatges populars es fet de complir-se sicents anys que Ramón Lull morí màrtir de Jesucrist a Bugia, com ja en feia memoria anyalment i desde temps enrera, amb una festa religiosa a S. Francesc de Palma.

No m'he d'entretenir jo ara en contar a pedres menudes sa vida admirable del B. Ramón, qui sobresurt gloriosament dins es martirologi esglesiàstic amb sa doble corona de sant i sabi i primerament per no permetre-hu es curt espai de que puc dispondre i en segón lloc perque es qui en vulga tenir més claricies no li mancaràn una multitud de *Vides* (més de trenta) amb que porer satisfacer a pler es seu desitg, si be diré de passada que entre totes aquestes una n'hi ha que se recomana per si mateixa, i és sa que va esser escrita d'un devot lulista el P. Pasqual mestre indiscutible en tot lo pertanyent an el B. Ramón. Sa primera mitat d'es sigle XIII està representada a Mallorca per la figura de l'alt En Jaume I i la seua obra de lluita intel·lectual i reformadora de costums representada p'el B. Ramón Lull, geni extraordinari que Deu concedí a la gran família catalana còme premi sens dupte d'es seu heroisme en sa conquesta i cristianisació de sa nostra illa. Son pare era vengut amb el Rei En Jaume l'any 1229 i després d'haver conquistada Mallorca vengué a establir-s'hi amb sa seua esposa de noble família catalana, N'Elisabet d'Heril, nasquent Ramón l'any 1232, Ben prest va esser Page d'En Jaume I i més tart, Majordom d'es seu fii En Jaume II an-a qui, acompanyà a ses Corts de França, Castella i Portugal deixant-hi un rastre de simpaties.

Mes poc poria avenir-se amb so talent i esperit vertaderament singulars de Ramón aquella vida teba i dissipada, aquella frivolitat cortesana tan característica de s'Edat Mitja i molt menos quant després d'haver-se embrutat dins tota casta de vicis, tornà per bon camí, tot just d'haver-li aparegut Jesucrist cinc vegades clavet en creu, rodetjat de resplandors celestials i divins i d'haver-lo convidat amorosament com un altre Pau a que'l seguís. Sa gracia de Deu, qui tot e-hu dièpòn suament i amb fortalesa havia vengut *sa naturalesa lasciva i mundana de Ramón*, fent-li caure d'es seus ulls sa bena de carnalitat que tan a les fosques el feia caminar quant escrivia còpies plenes de reclams amorosos, i va esser tal es tomb de vida que donà que de llavò en-sà no fa mes que planyer-se greument d'es temps qu'havia tudat, resolguent emprar-lo més envant en plorar es seus pecats i salvar ànimes per rescabalar d'aquesta manera ses qui havia perdudes a causa d'es seus escàndols.

Pega una uiada damunt el món i veu ple es seu cor de desconhort, lo poc honrat que es Deu «mays que Deu sia'l mon tã pauch grait honrat» i aqueixa ingratiut de sa criatura p'es seu Creador li dona ales per valor febrós cercant amadors que prenguin d'es seu foc d'amor per encendre ses seues llanties i aigo a sa font d'es seus ulls, i li ajudin a convertir cismàtics, mahometans i tortres, mes bé que per l'es

pasa per raons convincents comportant que el tractin de boig, esser per Deu ferit, maldit e greument blastomat e en perill de mort e per barba tirat, essent per virtut de Deu pascient» S'esperit apostòlic de Ramón li fa fundar a Miramar un Col·legi, es primer tal volta de missioners, amb l'objecte de que aprenguessen ses llengos orientals, posant-se així en condicions de porer anar a convertir ets infeels, per dur a pràctica es seus projectes tan grandiosos com e-hu era es seu amor fervent a Deu i an el pròxim qui l'ensalsava a una especie de *locura santa*, veim com no se dona un punt de repòs visitant es Papes qui en temps seu governaren l'Església i lo mateix es Reis, demanant los sa seua protecció. Tot corrent per terres llunyanes, durant llargues i trabiases peregrinacions i viatges, predica incansable i escriu amb una feconditat i originalitat vertaderament singulars maravellosos una pila d'obres a on exposa es seus plans vessant-hi tot seguit seguit gran caudal de ciencia varia. Sempre deim que el guia còme nort una idea fitxa i aquesta era trobar *una unitat de tota sa ciencia* com una era sa vertadera religió i per medi d'aquesta unitat conduir ets infeels a *s'unitat de creencia religiosa*, a l'Església Catòlica. ¡Esforç vertaderament colosal i titànic d'un geni meravellós! Per comprendre sa transcendència de sa gran concepció del B. Ramón, basta recordar lo que diu a propòsit d'això el Dr. Torres, Bisbe de Vich. «S'unitat de s'idea és s'objecte més desitjat de s'intel·ligència humana per que una volta trobada seria una font inagotable d'avenços es més grans. Sa gloria d'ets genis més benemèrits ha consistit en descubrir-la; es progrés de ses ciències consistirà en aprofitarla-la» Aquestes quatre retxes escrites casi a *corrensos* no permeten parlar llargament d'es sistema científic de Ramón, que tantes discussions ha mogudes entre es sabis de tot temps; admirem-lo més bé seguint ses petjades de s'immensa majoria, que han pogut veurer en dit sistema exposat i practicat p'el mateix Ramón dins ses seues obres, no com un engendre sortit d'es cap d'un homo so miador, d'una imaginació eesaltada, sino molt al contrari una obra original, fonamentada demunt s'estudi analític de ses nostres idees. Es desitg viu, tantes vegades manifestat de morir màrtir per la fe de Jesucrist pogué veure-lo cumplí a Bugia (Africa) quant es sent tret defora de sa ciutat és apredejat de mort p'es fanàtics mahometans, confessant a Cristo amb una constància i abnegació invencible.

Es còs de Ramón, mitg engrunat i malferit baix d'un claper de pedres, fou duit miraculosament per una barca genovesa, desde ses plajes africanes a Mallorca sa seua patria, a on reberen tan venerables despulls honorífica sepultura, dins un esplèndid sepulcre que sa pietat d'uns quants devots construí ja temps enrera dins una de ses capelles que hi ha darrera l'altar major de l'Església de S. Francesc a Palma.

¡Quantes generacions ha vist ajonejar-se, suplicants, aqueix sepulcre casi olvidat avui dins la foscor de sa capella, deixant penjat a sa paret un *ex-vot* en penyora de públic agraïment an el sant Màrtir de Bugia, per haver conseguit per saseua intercessió del cel, es remei d'alguna necessitat esperitual o temporal.

Es documents i sa gran varietat d'imatges d'el B. Ramón venerades damunt ets altars de casi totes ses Esglésies de sa nostra illa, son es millor testimoni de sagran confiança que antigament tenia posada en ell es poble mallorquí. Aquelles Obrieres que tant aidaven a que no mancabàs una devoció an el B. Ramón que tan popular s'era feta han desaparecut an es nostres dies (essent substituïdes sensa deixar ne rastre, per *Asociacions* de fora, tal volta de mes actualitat aporatosas. «An'es sants de sa nostra terra, diu amb paraula lapidària el Dr. Torres, actual Bisbe de Vich, los estimam amb amor de germà» i per lo tant es un motiu poderós que mos mou a prendre-los com ets intercessors més volguts devant Deu i vat-aquí perque ses ànimes de pietat mes sòlida con ses que tenen i cultiven sa religió a la manera d'ets avis».

Que ses festes commemoratives d'es sisé centenari d'es martiri del B. Ramón Lull, gloria altíssima de Mallorca i de s'humanitat sien una manifestació esplèndida i consoladora de que encara no és morta sino que romàn viva i esponerosa, com una branca carregada de fruits saborosos s'antiga devoció d'es poble mallorquí an el B. Ramón: i an aquest temps d'indiferencia religiosa sa mes degradant i grosera, de satànica persecució contra l'Església i es dogmes catòlics renovem dins es nostre cor aquella súplica fervent que feia an el Senyor el penitent ermita des *Desconhort* aixòtes: de que servesque enviar an el mon homos disposts a morir com Ramón, mostrant sa veritat de la santa fé i predicant-la per on-se-veuia.

Et al mon trametets hòmens qui
hajon talan
De mort per vostre amor, e que
vajon mostran
Veritat de la fé, per lo mon pre-
can
Segons que ja Ramón ho va bé
començan.

A. PONS.

La soledat.—13. III 19.

Recorts del Sr. Bisbe

El lavatori dels peus

Era el Dijous Sant de capvespre de 1912 i qui no ha sentida colque vegada aquella dolçíssima tristor de que estàn còme carregades les funcions religioses d'aquells dies, nascuda segurament de l'interés que el Cor del cristià pren en la cruenta tragedia del Homo-Deu? Cada cosa atreu poderosament la nostra atenció, perque darrera tots aquells signes i figures s'hi trasllueix i e-hi veim passar la sacrosanta persona del Redentor. Tot ès llavors santament interesant i bell a dins les nostres iglesies. Però allà a on principalment vaig sentir l'efecte d'aquella alta significació de coses i de persones, va esser aquell any dins la nostra Seu més que dins cap

altra iglesia, vegent-hi oficiar el Sr. Bisbe que perdérem, el qual ademés, en virtut de la dignitat episcopal, ostentava d'una manera més acabada que negú aquella adorable representació de Cristo, autor i subjecte ocult d'aquells grans misteris. Isobre tot, un dels actes que m'varen causar més profunda impressió, encara que no fos el més important, va ésser sens dubte el lavatori dels peus. No era certament p'el Sr. Bisbe una simple cerimonia oficial aquell ajonoiarse davant cada un d'aquells dotze pobres per rentar-los els peus, perquè la seva cara mateixa santament impresionada era un feel mirai del seu interior ple d'humildat cristiana i exemplar. Segurament ajonoiat an els peus de cada un anirfa repassant les paraules del nou manament que va ésser com l'amorosíssim „A deu" del Diví Mestre.

Allà no e-hi era'l generós apòstol Pere qui en el Cenacle, quant va veure'l Fill de Deu an els seus peus per rentar-los-hi, los va fer enrera diguent «Vos no m'rentareu a mi els peus mai per mai!»; però a dins els ulls d'aquells pobres qui foren testimonis de la caritat del virtuós Prelat, evidentíssimament e hi vaig veure renovar la franca i encantadora protesta d'aquell senzill pescador de la mar de Galilea.

J. CALAFAT I MESQUIDA. *Pere.*

DEL TEMPS PASSAT

Defenses quantre es moros a Manacor

II
Atalaies
(Segueix)

En temps de ses incursions des moros es pobles estaven obligats a ajudar-se uns amb altres a resistir a s'inimic, i es de s'interior de s'illa havien de contribuir enviant homos i cavalls an els altres en proporció dels habitants que tenien, per formar ses guardies de ses atalaies. Així a Petra li pertocava posar a ses costes de Manacor un nombre d'homos proporcional; obligació que En Pere Grimalt, Jurat major des Concei d'aquesta vila, dia 11 de setembre de 1667 feia present a ses autoritats de Petra, al meteix temps que el Dr. Armella, jutge de sa Capitanía General, també los ho recordava, a fi de que es servici quedàs ben atès.

Per estalviar doblés i molesties, dia 22 de Juriol da l'any 1685 es jurats resolgueren demanar permís an es Vi-rei i an es Sargent Major des districte per firmar un contracte amb sos arrendadors de Sa Plana, Es Fangar, S'Espinagar, So'n Forteza i Sa Gruta i amb el Sr. Rafel Amer, propietari de Sa Punta, en que se comprometia cada un d'ells per deu lliures anuals a posar ses guardes i escoltes a s'atalaia corresponent a sa seua possessió, i En Bartomeu Domenge de ses Talaiotes per tres lliures s'obligava a dur ets avisos i comunicacions des vigilants de sa To-

rrer des Port a la Vila. Ses autoritats concediren es permís amb sa condició de que es Concei havia de tornar passar ses guardies en sa forma acostumada es dia que es pagesos d'aquelles possessions acabassen s'arrendament, si els que hi entrassen de bell nou no volguessen seguir es pacte. Passat un quant temps se va modificar es contracte, augmentant fins a dotze lliures anuals sa cantitat que s'havia d'entregar an ets arrendadors de que hem parlat i an es propietari senyor Amer, obligant-se però tots ells a pagar una multa de cinc lliures cada vegada que fossen trobats en falta.

Es talaiers i escoltes se governaven per ses instruccions que varies vegades es Vi-reis havien donades per sa deguda vigilancia de ses marines. D'aquestes instruccions o regles, que estan copiades en es *Llibres de Determinacions des Concei* i en es de *Visites* guardats a s'Arxiu Municipal, n'hem tret lo més interessant, i està contengut an el present article. Tots es balles estaven obligats a posar una copia de dites instruccions a sa Curia Real de sa seua vila i un altre a cada atalaia i fortalesa. Dia 30 de Juny de l'any 1710 es Tinent Coronell D. Pere Andreu, per orde des Capitá General d'aquest Reine, passà una visita d'inspecció a sa marina des terme de Manacor, donant també certes disposicions que's troben igualment an es *Llibre de Visites*.

Quant fonc substituïda s'antiga milicia local p'els exèrcits moderns, i anaren disminuint de cada dia ses tentatives d'invasió i ses envestides des moros, gracies a una partida de circumstancies i d'una manera principal a ses proeses admirables i a sa valentia que demostrà aquell eminent patrici, gloria de la Ciutat de Mallorca, es General Barceló, de qui se diu que esvei es pirates de la Mar Mediterrànea, així com anava passant es sigle XVIII se feia manco precis es servici de ses atalaies. Llavors si que succéi qualque vegada que quant es Sargent Major o un altra autoritat passava visita a ses guardies de la marina, sols no trobava es talaiers an es seu lloc, i no's que no n'hi enviassen, però ells, com ja no tenien caràcter militar, a vegades prenen per son compte qualque altra treball, més productiu suposant que no serien víctimes d'una sorpresa de part des moros, i que si es seus majors los trobaven descuidats no seria gaire mal de fer alliberar-se des càstig.

Altars, capelles i temples

VI
Oratori públic dedicat a St. Vicens Ferrer vora la «Bassa Ferrera» de la vila de Muro (*)

P'el setembre de 1882, me cridà Mn. Joan (a) Bernadí de Muro, qui, en nom dels obrers d'aquell sant i del senyor Bal·le m'entregà el projecte econòmic per commemorar la venguda del famós apòstol missioner an aquella encontrada, precisament an el meteix siti a on la tradició popular conta que l'apedregaren i que, per càstig del cel, no hi veien cap pedra al voltant de sa bassa reputada per miraculosa.

(*) Adjunta a la *Casa de la Vila* i hi havia un oratori de planta rectangular (de 10'50 met. per 6'50 met.) dividit per una arcada de mig punt amb tres ganxos de ferro que devia sostenir llànties, puia queien davant una capella antiga a modo de tríptic. Sobre son portal d'entrada se veia esculptat en pedra un sant Cristet amb dos peixos i a un costat un finisralet aspillerat ogival. Dins una caixa a on romaniens rollos de paperots del Ajuntament trobaren un plegamí escrit l'any 1346 que reitrea un tal *Pere Mollet*. Dalt la clau de l'arc divisorí se veia un escut nobiliari, i sobre el portal de la casa veinada, que també devia ser dependència de la *Casa de la Vila* romania l'escut d'armes de Muro, simbolisat amb un mur coronat de cinc marlets, que tenia gran caràcter heràldic.

Dins una miserable caseta que allà s'alsava solia anar cada any per Pasqua, tot es poble en devota romeria, i amb tal motiu volgueren, sos devots alsar-hi un modest oratori dins el qual poguessen dir missa a cobri i oír-la els feels de dafora enrevoltant l'oratori.

Per això, vaig pensar jo que lo més apropiat era adoptar per planta de la Capella, la firme pentagonal amb tres portals, y situar la figura del sant, de pedra, sobre l'altar, an el cornaló que feien els dos caires sensa portal.

Acceptada la meua idea, vaig entregar un bocet de fusta a on se veia d'embalum tan elemental disposició.

El pis de l'oratori s'alsava cinc graons de pam sobre la terra a fi de que sempre puga estar aixut. Els tres portals ojivals sobre ses llindes a mirall podien tancar-se amb barreres de ferro, sensa cap porta que tapàs el sant i deixant lliure la vista an els devots que podien estendre-se cap en dafora, radialment tant con volguessin. Unes senzilles mènsules sostenen les gornises de la cuberta dalt ses cinc voltes triangulars de marès coronades per una creu robusta i solemne.

No hi vaig posar sacritia ni pedrissos per seure perquè se tractava d'una festa anyal que sols durava un parei d'hores.

Construí l'estatua l'escultor Galmés, i es buc de pedreny, mestre Gabriel Llull, de *Sa Pobla*, posant-hi l'escut de la vila de Muro baix la clau de la volta.

Supòs que encara està com la deixarem.

BARTOMEU FERRÀ.

Comentarios

28

¿Els llibres de s'Antic Testament són humans?

Els catòlics creim que l'Esperit Sant va inspirar els llibres de l'Antic i Nou Testament i, per lo tant, creim que lo que contenen aquests llibres és sa paraula des mateix Deu. Però vat-aquí que mos surt s'oracle de Sóller, Don Jaume Rullán i Frau i mos diu amb lletres de moïlo: «Catòlics! Voltros estau equivocats. Voltros creis que eis llibres de s'Antic Testament són divins i això no és ver. Tals llibres són hu mans. Aquests llibres són uns llibres de fabules. Los escrigueren quatre vívidors per tenir subjectes es pobles». Tot això mos diu es sabí de Sóller i, en prova de lo que afirma, mos presenta aquest pobre homo un enfilai de evident s contradicciones en que diu que incorren els autors de tals llibres. ¿Vos agradaria, lectors, sebre-ne unes quantes d'aquestes contradiccions tan evidents? Idò ascoltau. Són una contradicció ses narracions de sa creació del món i des diluvi; són una contradicció els milenars d'hebreus que sortiren d'Egipte amb Moisés; són una contradicció els cent mil talents d'or i es mililó de talents de plata que David va destinar a sa construcció des temple de Jerusalem; són una contradicció ses plagues d'Egipte i es transit des Mar Vermei i es manà del desert i sa detenció d'es sol que va manar Josué i tantos miles de disparates que posa la Sagrada Escripura. ¿Que vos fá sa mostra? Però no tenguou ansia que el Sr. Rullán en demostrí cap d'aquestes contradiccions. que mos ne fassi tocar cap amb ses mans d'aquests desbarats. El Sr. Rullán s'ha figurat que ell és un super-homo i que noltros catòlics som uns xiraplets que creuem que la Mare de Deu nom Bet es dia que ell afirmi una tal cosa. ¿Que hu és... d'auber-coc aquest Sr. Rullán de Sóller! Senyor Rullán: ¿i ara no hu veu que toca es bombo? ¿I ara no comprén que amb aquesta pretxa de V. no guanya ni pot guanyar més que posar-se en ridícul? Perque, homo Sr. Rullán, V. per fermos creure que l'Esperit Sant no va

porer inspirar els llibres de s'Antic Testament deu haver de demostrar que tals llibres estan plens de desbarats i contradiccions. ¿I hu demostra V.? ¿Que ha de demostrar! E-hu afirma, e-hu assegura que aquest llibres contenen tantos miles de disparates, però no'n demostra cap ni un. ¿A on és que se contradiu sa narració de sa creació del món? ¿A on está es desbarat de sa narració des diluvi? ¿Quina contradicció hi ha en sos milenars d'hebreus que sortiren d'Egipte? Meam que hu digui. ¿Per que no hu diu? ¡No e-hu dirá, no! ¿Que no es capàs de dir-ho? El desafii, Sr. Rullán a discutir aquests assumtos. Vosté perque té quatre llibrots impíos ja se pensa porer fer de Pare Mateu; però ha de sebre que jo estic dispost a fer-li veure que amb tota sa seua biblioteca i amb tots els seu fums de doctor no és més que un pobre errat de comptes, un infelic que no sab lo que's pesca, un niño de teta que de la misa no sabe la mitad. ¿Que m'ha entès be, Sr. Rullán? Idò quant vulgui.

29

Els llibres de s'Antic Testament són divins

El Sr. Rullán desitjaría una prova de sa divinitat dels llibres de s'Antic Testament i la hi volem donar. Que pari be esment a veure si la mos tira p'en terra. Aquests llibres amb tot i ésser molts de sigles anteriors a Jesucrist anuncien coses de Jesucrist que per cap estil del mon porien preveure els homos. Ergo... per força han d'esser obra de Deu. ¿Que te que dir an aquest silogisme, Sr. Rullán? Ara, vat-aquí unes quantes mostres de lo que se va anunciar en aquells llibres i que s'ha cumplit al peu de la lletra: a) 1900 anys abans de sa nostra Era, moría a Egipte el patriarca Jacob, por altre nom Israel; i quant donava sa seua especial bendició a cada un dels seus fiis, va senyalar amb tota claredat, que el Mesias, promès en el Paradís, immediatament després de sa caiguda d'Adam, naixería de Judá, en es temps precis en que faltàs definitivament es cetre a sa seua descendencia. Cosa certa és, Sr. Rullán, que 19 sigles antes, no se poria preveure res de tot això. Es més; encara que es Pentateuc s'hagués escrit després de sa cautivitat de Babiloni (com e-hu pretenen alguns racionalistes) no se poria preveure a les hores lo que va succéir puntualment cinc sigles més tart. ¿Qui podria ara assegurar, si d'aquí a cinc sigles será França república o monarquia? Idò més difícil era, en temps de Ciro, assegurar que Cristo naixería de sa tribu de Judá, quant s'acabàs sa darrera dinastia regia dels israelites. La realiació d'aquesta profecia se va fer constar d'un modo admirable, Sr. Rullán; perque, els mateixos caps dels judios, declararen davant Pilat que «no tenien altre rei més que el César». (S. Juan, XIX, 15). Però Jacob havia dit en es moment de beneír Judá: «No faltarà es cetre de Judá, ni es príncep de sa seua descendencia, fins que vengui l'Enviat de Deu; es que és s'esperansa de ses gents». (Gen. XLIX, 10). Els judios an els quals s'havia fet aquesta profecia, la coneixien i l'interpretaven del Mesias. ¿Que li pareix de tot això, Sr. Rullán? b) Daniel, en es desterro de Babilonia, cinc sigles antes de succéir, vaticina es temps precis de sa venguda de Cristo, sa passió que li farà sofrir es seu poble i sa desolació des Temple que vendria després des gran sacrilegi. Les escolti bé an aquestes paraules, Sr. Rullán. «Desde que surti s'edicte perque altra vegada sia reedificada Jerusalem, fins a Cristo, passarán set septenaris i altres 62 septenaris (d'anys, total 483). I llavó será sacrificat Cristo, i es poble seu que l'ha de negar, deixarà d'esser, i un exèrcit amb so seu general destruirà sa ciutat i es santuari, i quedarà definitiva desolació. I Cristo confirmará per molts es seu pacte (o Testament

Nou) en un septenari, en mig del qual defallirà l'hostia i el sacrifici» (això és: per sa mort de Jesús, després de tres anys i mig de predicació). (IX, 25-27). Els jueus tenien aquesta profecia per messiànica; i certament, no se poria, per cap ciencia natural, haver fet aquest càlcul amb cinc sigles d'anticipació. ¿Que no hu troba Sr. Rullàn? I se va complir exactament i se compleix encara en lo que fa referencia a sa permanent ruïna de Jerusalem. c) Moltes profecies se compliren en vida de Jesús; profecies contengudes en els llibres dels Salmos, d'Isaïes i dels demés profetes. Els Salmos diuen que sortirà el Bon Jesús de sa familia de David; Isaïes diu que naixarà d'una Verge; Miquees diu que aquest naixement serà a Betlem; Ageo diu que entrarà dins es segón Temple, que se construïa després des desterro de Babilonia; Malaquies descriu sa figura del Precursor; i el gran Isaïes diu que es nom del Salvador serà Emmanuel (que vol dir Deu-amb-noltros), i anuncia els numerosíssims miracles que obrarà a favor dels necessitats. «Llevonset—diu—s'obriràn els uis dels cegos i e-hi sentiràn els sorts; es que era coix botarà com un ceno, i se destreverà sa llengua dels muts» ¿No és admirable tot això, Sr. Rullàn? d) Sa Passió de Cristo va esser vaticinada fins amb sos més petits detalls. Els Salmos descriuen es concili que se farà contra ell i els falsos testimonis que li posaràn; Zacaries diu es preu en que el vendrà; Isaïes i Jeremies contenen injurietes que sofrirà; i David parla d'els assots, de sa divisió i rifa dels vestits, de sa fel i vinagre i d'els forats de ses mans i dels peus... Sr. Rullàn: totes aquestes coses e-hi ha escrites en els llibres de s'Antic Testament que foren escrits milenars d'anys antes de sa venguda de Cristo. ¿Troba V. que els homos porien preveure-les sense s'inspiració de Deu? Però deixem-mos de reflexions. Examin, Sr. Rullàn, sa raó que li presentam els catòlics per demostrar que els llibres de s'Antic Testament son divins i vegi si es capàs de destruir-la. ¿N'haurà de menjar de plats de sopes per fer una tal cosa!

30

Lo que creu el Sr. Rullàn

Lo únic que creu el Sr. Rullàn de tot quant diuen els llibres de s'Antic Testament és que sa burra de Balaàn va parlar. ¡Ja e-hu és viu i graciós i discret aquest Sr. Rullàn de Sóller! ¡De quina manera més aguda fa befa de la Sagrada Escritura! Però jo e-hu crec ben re-bé que aquest homo creu que aquella burra va parlar. Segurament el Sr. Rullàn se deu fer aquesta reflexió: Si jo que som... un tatà parl ¿per qué no he de creure que va parlar una burra? I que mos dispensin els lectors. Devegades aquests apòstols de s'impiedat fan dir coses que un no diria.

Rondaia de Menorca

Es Falconet

Assò vol dir que era un homo ja de edat, qu'era molt pescador. Tant hu era, que moltes vegades solia passar-se tot el sant dia damunt ses penyes, pesca qui pesca, i era tant poc afortunat que casi mai tocava escata, no agafava res. Com ell veia sa seva poca fortuna amb es pescar, s'enfadava, i començava a dir batats i mes batats, tants com n'hi venien a sa llengua, se remolcava per damunt ses penyes i pareixia que havia de fé es tró.

Un dia, quan arribà es fosquet, i va veure que no havia agafat cap peix se va posar mes malait que una aranya verinosa, i va començar a fer peudetetes i a rompre en batats i males paraules per esbravarse. En aquell moment li va comparexer un senyó molt ben vestit que liva dir:

—Germà, ¿i com es que estau tant maleit?

—Carai, —va respondre ell—perque de cap manera puc agafar-ne cap d'aquets dimonis de peixus.

—No n'agafau porque no voleu—va dir es senyó.

—¿I vos que hu sabeu com hu he de fer?

—Si me prometeu fer lo que vos dirè, n'agafareu qui no'l vos podreu acabar, de tant molt.

—Digau, idò, vam si mos avendrem.

—Si me voleu du d'aquí un any i un dia, lu primer que vos surtirà a camí, quant vos ne tornareu a caastro, vos assegure que fareu pescades com mai n'hau fetes.

L'homu, qui sabia que cada dia li sortia a camí una cusseta que tenia a casseva, sense pensar-hi gens li va respondre que si i aquell senyó va descompareixe.

Se torna posar a pescar i va esser tant grossa sa pescada que s'en va du un sac ple, i encara n'hi quedava molt.

Aplega ets arreus, sa carrega es sac an es coll i ben alegre parteix cap a n'es poble. Com ja arribava lu primer que va trobà va esser es seu fill, unlc que tenia, que li sortia a camí. Com ell el veu se possar tant trist que no tenia consol.

—Idò, mun pare —li deia es fill—com es que avui qui hau agafat tant de peix, estau tant trist? ¿Que no estau bo? ¿Que heu tengut res de nou?

—No teng res,—deia son pare demostrant bon humor—i es fill vengua preguntes i mes preguntes, però son pare no li va donar es net de se seva tristor, no li va volé dir de cap manera.

D'aquell dia envant, no'n va tenir mes d'alegría, i no's que no'n fes de pescades disforçes, no'l se van acabar mai mes an es peix, però sempre pensava en sa promesa que havia d'entregar es seu fill. Però no s'en puria excusar, lu promes sia atès i aquell pensament el feia està trist de bon de veres.

Quant ja no mes faltavan un parei de setmanes per complir es temps de sa promesa, llavò si que se va posar trist, emperò se feia precís, i un dia agafa es fill i li diu:

—Mira, fill meu, tu sempre me demanes com es que estic tan trist i jo no t'ho hauria volgut dir mai; però, serà per força que hu sàpigues. Has de comprendre fill meu, que aquell dia que vaix fer sa primera pescada grossa, havia feta promesa a un senyó que me va compareixe, d'entregar-li lu prime que me sortiria a camí aquell dia, i en lloc de sa cusseta que me solia sortir ses altres vegades vares essé tu es dissortat. I ara s'acosta es dia de complir lo promés.

—I per assò estau tant trist, mun pare, no val la pena, cert, per assò. No tengau pó, ja hi aniré jo quant sia arribada s'hora.

Passaren dues setmanes i per fi va arribà es dia de complir, i ell ben xal·lestet se despedeix de casseva i ja's partit per sa carretera cap avall.

Quant va essé molt envant se trobà a un entreforc de camins i ¿que fa ell? en lloc de pendre es qui anava cap a la mà, pren per un altre i d'allà s'ha dit com una bala.

Camina que te camina, des cap d'una estona afina un tros d'allà sa carretera, un lleó, un cus, un falcó i una formiga que se baraiaven porque havien mort un bé i no s'el sabien repartir quedant tots contents.

—Ai, me mataràn aquets animals, deia ell, però quant mes descuidats les va veure, deveres, deveres, passà i per envant.

Just que va haver quantrapassat, es lleó qui l'afina digué an ets altres:

—¡Mirau que hu som beneits! No tenim pau porque no'n volem. Ara ha passat un homo que si'l guessim cridat tal vegada mos l'hagués repartit benbe.

—Si que tens raó,—van dir ets altres—¿que'l oridam?

—Cridem-lo, digueren tots.

—¿Sabeu que?—va dir es cus—jo qui teng ses comes tant falagueres, hi aniré i el faré tornar arrera.

Arranca de corre nyep. nyep, i com aquell jove el sent i el veu que hi anava tan currens diu:

—Ai, remil, d'aquesta no m'en escap, ara me maten.

Però, per pó de que no fos mes mal, creu es cus, i torna arrera. Arriba allà, li expliquen lo que volen i ell amb quatre guinavetades, tris, trás, tris, trás, arregla es bé i en fa quatre munts. A un hi va posar ses popes, a s'altra ets ossus, a s'altra es ventre i a s'altra ses miquetes. Quant hu va tenir tot arretglat digué:—Ses popes son des lleó; ets ossus seràn des ca, es ventre des falcó i ses miquetes de sa furmiga.

Tots hi van quedar ben satisfets, i cada un mossegada va, mossegada ve, s'aferren com afamats a n'es seu munt i ell d'allà ja's partit, ben deveres.

Quant va essé un tros enfora es lleó diu:—Ell hu som poc agraits aixi mateix. Solament no ham pensat a donar-li ses gracies an aquell homu Assò es no tenir-ne gens d'allò que no's ven. Tornem-lo cridà i les hi donarem.

Es cus, nyep, nyep, torna partir a currens fins que'l va agafar i el feu tornar arrera.

—Ara si que serà ve que'm mataràn —pensava ell,—ara no hauràn estat contents amb ses partions que els-e som fetes i me mataràn; ja està fet de jo.

Arriba allà i es lleó, tot d'una que'l veu li diu:—Aixi mateix hem estat desagraits, sols no havien pensat a donar ses gracies i per assò vos hem cridat.

—¡Ca! Per cosa tant poca no hi emportava,—deia ell,—assò no es res.

—Ja importa ja, digué es lleó, per assò, vos vui donar un dò. S'errebassa un pel i diu: Jau, estojau bé aquest pel dins una capseta i quant estigueu apurast, no hu he de fer mes que dir: *Valguem Deu lleó*, i de seguida tornareu un lleó tan alt i gruixat com jo.

Es cus li va donà també un pel i li digué lu mareix. Es falcó s'arrebassa una ploma i li diu: Quant trobeu que vos convé i volgueu tornar un falcó no hau de fer mes que dir: *Valguem Deu falcó*, i he hu sereu al punt. Sa furmiga no sabia que li havia de donar, però per fi se llevà una cameta i li donà diguentli: Quant vulgueu tornar furmiga, just hau de dir: *Valguem Deu furmiga*, i de seguida he hu tornareu.

Se despedeix, d'ells i mes content que un ca amb un ós, parteix i d'alla s'ha dit. com va esser molt enfora, comensà a sentir rates per dins sa panxa, que sa fam l'apretava debó, i va dir: Jo hauria de provar es dons a veure si fan bò. Veu passar un cuniet i tot d'una diu: *Valguem Deu ca!* I de cop se troba fet un cus, li pitja a darrera i amb quatre botes l'agafa i—*¡Valguem Deu homo!* i torna de cop un homo.

—Ell haurem fet bo. diu ell—no hi ha pó que jo patesqui d'aquesta manera.

Asuxi afina un colom qui volava amunt, amunt i ¿que fa ell? diu:—*¡Valguem Deu falcó!* i de cop torna un felconet de lo mes pulit i vola, qui vola, li estreny darrera es colom, li arriba aprop i amb quatre arpades *zis zas* ja'l va tenir, i *¡Valguem Deu homo!* i torna com abans.

—Si que va be assò —va di—si tot-hom he hu pogués fe aixi ningú patiria an el mon.

S'assèu, fa foc, arregla es cuni i es culom i s'els-e va menjar as caliu, i bens bons que les va trubar i hau de creure que amb sa fam que duia no mes les va deixar sa pell, ets ossos i ses plomes. No'n va fer cert de ruisus. Un altre no hi tenia cap feina a cercà darrera ell.

Així que va haver acabat, s'alsa i ja es partit endevant. Camina, caminaràs va arribar a una ciutat molt gran; comensa a trescar i va anà a passar per devant es balcó de ca'l Rei mentres se seua fia hi guaitava.

Y vos assegure que hu era pulida, aquella jova; era rossa com un fil d'or, qui feia enamorar a tots quants la veiem. No vos dic si he hi va queda empendrat ell com la va veure; i ¿que fa? *¡Valguem Deu falcó!* va dir, torna un falconet pulit a mes no poré i amb un vol se planta damunt es brandolar des balcó de ca'l Rei.

Just que sa fia de'l Rei el veu, s'en va currens a son pare i li diu:

—¡Ai, papa, quin falconet mes pulit s'ha posat a n'es balcó! Jo'l vui.

El Rei se'n hi va peu a puntes, a poc poquet i quant anava per agafar-lo, es falconet pega volada i va descompareixer.

Sa fia del Rei se va posar tota trista i se tornà posar guaitant an es balcó. Al punt es falconet torna compareixe i se posa an es mateix lloc.

—Ai, papà,—diu altre volta se fia del Rei,—quin falconet mes pulit s'ha tornat posar a n'es balcó! Jo'l vui.

—Que provin ses criades d'agafar-lo, vam,—va dir el Rei.

Si trista va quedar sa primera vegada, molt mes hi va quedar sa segona. Però al punt torna compareixe es falconet i ella diu:

—Aquesta vegada he hu vui provar jo d'agafar-lo vam si tambe m'escaparà.

S'en va a poc, a poc, i *zas* li posa ses mans damunt i l'agafa.

¡Quina alegría, va tenir sa fia del Rei! tot lo dia van fe grans festes per haver agafat es falconet. Li vam fer una gabia ben pulida i per forsa va voler ella tenir-lo tancat dins es seu estudi.

Es vespre ella dormia, es falconet va pensar:

Jo hi vui anà a dir-li lo que se fer ja. I dit i fet, pren sa forma d'homo i se presenta just a devant es llit a on dormia sa jova.

—¡Papà! ¡Papà!—comensà a cridar ella tota reigirada—¡Papà! hi ha gent dins es meu estudi.

Son pare quant sent aquells crits tan esglaiosos se va pensar que n'hi passava qualcuna i a currens s'en hi va. Mira per tot, per devall es llit, per devall sofans i cadires i per aumant no va veure ningú i era que es falconet tant prest com havia sentit es crits, s'havia tornat aficar dins sa gabia.

Però hau de pensar hi creure, que just el Rei va haver sortit de dins s'estudi es falconet tornà pendre s'idea de anar a veure sa jova, torna homo i se planta altra volta devant es seu llit. —¡Papà! ¡Papà! venguí que hi ha gent aquí dintre—cridà altre vegada sa fia del Rei.

Son pare quant torna a sentir-la ja's partit deveres cap a dins es seu estudi i vengua a furonar per tot, pero per amón no va trobà ningú.

—Mira—li va di a la fi tot enfadat—si me tornas cridar i no hi ha ningú te passaré per ses armes no'n trauré mes.

Tot d'una que el Rei va haver sortit es falconet ja diu de nou: *¡Valguem Deu homo!* i se va encaminà cap an es llit.

—¡Papà!—anava a cridà ella pero se va recordar de lu que son pare li havia dit i de s'amenassa que li havia feta, per assò va callar de cop i va sentir tota esglaiada aquell homonet que li deia:

—No tenguis pó. Jo som es falconet qui ha tornat homo, porque has de sebre que jo teng es do de porer tornar lleó, ca, falcó i formiga quant vulgui. Si no's ara veuràs.

J ja's partit a dir *¡Valguem Deu ca lleó, falcó i formiga!* i tant prest com hu deia tornava s'animal que anomenava, i la fia del Rei tota aturrida de veure aquelles provatures va quedar

anemorada des falconet fins a sa rel des cabeis.

Al endemà demati, just era un jorn, ja no durmia no'n tenia gens de son; s'aixeca i no'n va tajar mes. S'en va cap a veure son pare i així que'l veu li va dir:

—Papá, jo me vui casá amb es falconet.

—Mai te casaries amb un animal de ploma,—va dir son pare tot extranyat.

—Si, mun pare m'hi vui casar, perque hau de sebre que ell te es dó de poré tornar homo, ca, lleó, falcó i furmiga quant li passa p'es cap,

—Assò no pot ser.—va dir el Rei.

—Idò, es,—contestà se fia.

—Vam feis-m'el venir, que jo hu vui veure.

Duen es falconet el treuen de dins sa gabia i li feren fe totes ses provatures, i ell *Valguem Deu assò i Valguem Deu allò, tris-tras, tris-tras* com qui debana tot hu va provà devant el Rei que va quedar de pedra quant va veure s'habilitat d'aquell animal i va donar permis a sa fia per casar-se amb ell:

Se varen fer unes noces de marca major, conta que ses festes van tenir vuitada, i tota sa ciutat va ana de gros i músiques i sarau per llarc.

D'es cap d'una temporada van tenir un fiet i llavors si que hi van estar contents tots es de ca'l Rei.

Però hau de pensar i creure que en aquella ciutat hi havia es costum de vetlar es fiets que neixien durant vuit dies seguits sense porer-se a dormir gens ni de nit ni de dia es qu'il vetlava, i si s'adormien gens hi anava una bruixa i se'n enduia es fiet i sa mare.

En aquest costum també el van haver de seguir a ca'l Rei, no s'en va podé escapar.

Sa mare volia vetlar, pero ell es falconet, li va dir:

—Mira no vui que vellis tu, deixem fer a jo i no passis ansia que res de nou hi haurá.

Comensa a vetlar es primé vespre, i ja hu creg que hi anava en s'idea i no se va adormir gens. Tota sa nit estava mes esglaiat que una oliba.

Ve es segon vespre i lo mateix, va passar tota sa nit badant uns uís com a salés.

Però quant va essé an es tercé ja no poria més de son que tenia, es uís se tancaven i ell veng a tornar-los obrir per por de sa bruixa, però a la fi no va podé aguantá mes, sa son li va guanyar i se va queda adormit; i just que se posá a fe sa becaina hei va sa bruixa i sense que ell sen entemés s'en va du sa mare i es fiet.

Ja poreu pensar si s'hi va posá trist al endemà demati quant va veure es pas, i lu enfadat que se posá el Rei quant va sebre que li havien pres tot fia i net. Estava fet una furia treia foc p'es caixals, amb una cara que pareixia que s'havia de menjar la gent.

Va agafar es gendre i li digué:

—Mira cerquels per allà on vulgues, però si no me presentes d'aquí a tres dies sa meva fia i es meu net, te mataré, sense remei.

Quant ell sent aquestes comendacions *Valguem Deu falcó*, diu i ja's partit vola qui vola per un vent i per s'altre cercant per tot aont trubaria es cau d'aquella bruixa malaida.

I vos assegur de cert que en deixava pocs de recones sense furonar i sense xurmiar a veure si per aumont les trubava. Però heu de creure que passava una hora i un altra i res podia truba. Per fi ja devés mitjàn capvespre, va passar per dins un barranc aont hi havia una cova hi va sentir renou allà dintre; escolta i tot eren crits de fiets que feien uè... uè... uè...

—Aquí serà ella, digué i tot d'una s'hi acosta i *Valguem Deu formiga!* torna una formiga, i a poc a poc sense ésser reparada de ningú entra dins sa cova i allà hi va veure sa dona i es fiet qui ploraven junt amb moltes altres dones i fiets que sa bruixa tenia tancades.

Ella ¿que fa? caminant, caminant, s'acosta a sa seva dona, se posa just a davora ella, i baixet, baixet que just ella pugués sentir-ho li diu: —Mira jo som es teu homo qui te veng a cercar. Demana a sa bruixa quant s'ha de morir. Sa fia del Rei quant el sent, ja sa va posá ben alegra perque va veure segú de que es seu homo la treuria d'allà dintre.

—¿I quant serà que vos murireu? va dir tot d'una a sa bruixa.

—¡Ja's conversat amb es teu homo! —va contestar ella.

—¡Prega a Deu, pugués rallà amb ell! —va respondre sa fia del Rei.

—Idò, mira —va dir sa bruixa— A tal poble cada dia compareix un porc singlè molt ferós i sa gent per tenir-lo content i perque no s'els-e mengi a ells, li treuen cada dia un cubell de sopes de llet. Dins sa panxa d'aquest porc singlè hi ha un culom qui té un ou dins es ventre i jo no puc muri fins que m'esclafin aquest ou an es front.

—¿Que hu ets senti? Diu sa fia del Rei, tot baixet a sa furmiga.

—Si, —diu aquesta.

—Idò ja saps que te pertoca fé.

Ella surt i just que es fora, *valguem Deu falcó* diu, torna de cop un falcó i per amunt per amunt, vola qui vola, va trescar fins que afiná es poble que sa bruixa havia dit, i se'n va aná a posar devora sa plassa d'aquella vila.

Torna homo i demana: —¿Que no es aquí que hi compareix cada dia un porc singlè?

—Aquí es —li van contestar— i han de pensar que cada dia li donam un cubell de sopes de llet perque no fassi destrossa.

El sa planta en mitg de sa plassa i allà espera qui espera fins que comensen a sentir esbrúfols d'animal ferós, que feien esglaiar a tot-hom i *tup a tup, tup a tup*, vat-lu-allà an es porc qui s'en venia a curvents amb ses serres erissades qui feia pó just de veure'l.

La gent de aquell poble, tota retgirada, *cametes tres-mé d'aquí*, fugia tota de veres cap a ficar-se dins cas-seva i tancaven ses portes, i quant veien aquell jovensá que no se movia d'en mitg de sa plassa li deien.

—Però, germanet, llevau-vos d'aquí, que sinó vos menjará aquest animal. ¿No veis que'n arribá serà un arrap i no'n veuran res mai mes de vos? Retirau-vos si volen está be. Però ell feia es desentés i estava com un mut mirant ben arreu cap allà a on sentia es bramuls.

Es singlè arriba i quant m'afina aquell homonet en mitg de sa plassa qui no se movia, s'en va cap ell i pega sota per agafar-lo amb es barrabam i amb es potons, però ell tot d'una diu *Valguem Deu falcó* i amb un vol s'en puga dalt una teulada d'allà aprop.

Es singlè, comensa a passar-se ses sopes de llet que allà havia preparades i mentres estava menjant baixa es falconet, ae posa damunt ell i *Vulguem Deu lleó*, torna un lleó i amb quatre arpades i uns quants mossus s'en va desfé des singlè i m'el va deixar tot destrossat allà en mitg. Quant el va tenir obert surt de dins es seu ventre un Colom qui tot d'una parteix volant i ell *Valgem Deu falcó*, i ja li ha pitjat darrera, l'agafa amb ses arpes, el mata i li treu s'ou que tenia adintre i torna homo.

No poreu creure s'alegría que en aquell poble hi va havé quant van veure que aquell hom havia mort es singlè qui les tenia tant retgirafs, i per forsa li volien ben pagar aquest favor, tot-hom l'enrevolvava i li demanaven que havia guanyat i ell qui estava aturdit en mitg de tanta gent i deia: —Si jo ja'n teng prou, ja tenc lo que volia.

Però es public encara seguia amb ses seves i ell diu *Valguem Deu falcó* parteix volant d'allà, i sa gent se va quedá amb un pam de nas i ben esglaiats.

Es falconet arriba a sa Cova de sa

bruixa i just que hi es aprop torna furmiga, entre a poc a poc i va anar-s'en tot d'una devora sa seva dona.

—Vataquí s'ou —li diu— a veure si le hi tires an es front i la rabentes d'un cop an aquesta mal criada i bandúa.

Quant ella vegé s'ou va está tota contenta i digué a sa bruixa: ¿Voldreu que vos pentini demá demati si fa bon solet?

—¡Ja's tornat conversá amb es teu marit! —li va contestar ella.

—Prega a Deu, que així fos, que amb ell pugués rallá, —deia sa fia del Rei.

Al endemà demati, ella va a sa cambra de sa Bruixa i ja's partida e pentinar-la. Aixines sa bruixa fa un poc sa becaina i mentres estava adormissada, sa fia del Rei *paf* li esclava s'ou des colom an es front.

Ella va fer quatre estiraments i un parei de badais i va quedá ben morta allà mitg.

Tothom dones i fiets amb una gran alegría van surtir de sa cova i sen anaven cap a casseva, però sa fia del Rei va dir-lis que trobava que abantes de separar-se havien d'aná a fer una vegu a sa vorera de la má.

Es falconet, que ja havia tornat hom, no hi volia aná de cap manera perque se'n recordava de la que li havia succeit a son pare. Però tant i tant va arribá a pregar sa seva dona, que encara que li sapigués molt de greu he hi va arribá a consentir i he hi va anar.

Quant van essé a sa vorera de la mar van armá un bon boll i vengá músiques i sarau per llarg. Es temps que ballaven i cantaven ses dones i ets infants, ell se va acustá a sa vorera i quant mes descuidat estava surt una sirena, l'agafa dins es seus brassos i se'l va endu cap adintre. A cada ins tantreia es cap damunt s'aigu, se va acostar allà on era sa fia del Rei i li digué:

Tu cantes, balles i sones i jo tenc al teu marit.

Ella sentia això, i no'n feia cabal, no hu creia de cap manera, però per fi va dir:

—¿Que vols i m'el mostrarás tai de coll?

Sa joia mes pulida que des damunt —li contestá sa sirena.

—¡Jas! —digué ella i li va tirá un anell d'or que duia o n'es dit.

Sa sirena va alsar a n'es seu marit i li va mostrá tai de coll.

—Si què's ve —va pensá ella — i ara com hu he de fe? I s'en va pensá una.

Com si res hagués estat, tornen moure es ball i sarau a voler i vengá tocá i cantá amb mes gust que antes. Sa sirena de tant en tant tornava treure es cap i anava allà en davant ella i li deia:

Tu cantes, balles i sones i jo tenc al teu marit.

Sa fia del Rei s'atura de ballá i diu a sa sirena: —Que vols i m'el mostrarás tai de cintura?

—Sa joia mes pulida que teus, digué ella.

—¡Jas! i li tirá un altre anellet tot de perles i diamants.

Sa sirena agafa s'anellet i li mostrá es seu homo tai de cintura.

Elles se tornen posá a ballar, i amb mes renou que antes i se sirena al punt torna alsar es cap i digué:

Tu cantes, balles i sones i jo tenc al teu marit.

—¿Que vols i m'el mostrarás tot damunt sa ma? va di sa fia del Rei.

—Sa joia mes pulida que tens, digué ella.

—¡Jas! i li tirá un anell tot de coralfi. Sa sirena quant el te, alsá el seu marit tot damunt sa ma i quant ell he hi va essé *Valguem Deu falcó* digué,

i li va descompareixe cap a sa vorera, i allà *Valguem Deu homo* i torna homo. Homo i dona se van donar un abraç i junts amb es fiet s'en van aná cap a ca'l Rei i allà van viure anys i mes anys fins que se van mori i encara son vius si no son morts.

Frases mallorquines cristianes

Pot mes Deu que tots els dimonis d' infern

Aquesta frase te frequent us en les sigüents ocasions: quant per exemple, s'esforsen en fer dolenta una persona, imputant-li fets denigrants, i llavor se trasllú la seva innocencia i se fa patient an els ulls de tots. També l'usam quant a pesar dels estorbs maliciosos que topam, nos animam a proseguir en algún bon propòsit. Y així en aquests casos solem dir: *Veam qui podrà més Deu o tots els dimonis d' infern?*

A voltes l'empram per consolar-nos en alguna malhauransa o dissort recorrent al poder de Deu de qui s'espera remei. També es frequent sentir en tals casos. *Deu és sobre tot; o també: Deu sab qui es bó i qui es dolent.*

Amb aquestes expressions confessam la omnipotencia de Deu qui és potent sobre totes les coses i sobre els dimonis d' infern, qui moltes voltes se conjuren contra una persona, amb mil calumnies i malifetes per fer perdre l'estimació i bon nom, que tè devant tothom.

Quant se dubta de l'èxit d'alguna cosa, se sol dir també: *Deu és sobre tot.*

Ja't pagarà Deu! — Deu li dó sa paga que mereix.

Aquestes expressions son una especi d'amenaça que feim an aquell que ha obrat malament respecte de noltros. Com si diguessen: Si t'escapes de mi o si amb mi obres així, no podrás fer altre tant amb Deu qui veu totes les coses, i pot castigar, i dona la paga segons han fet i merescut. A vegades en semblants ocasions se diu: *Deu fassa que bon temps fassa! Veste'n amb la pau de Deu*

D'aquesta expressió usam a voltes per despedir a un que emprèn un camí; pero es més frequent i casi exclusiu per demostrar que una persona'ns és molestia i mos fa nosa.

La pau que Deu dona el mon no la pot esveir; i aquesta és la que's desitja que company el despedit. En totes les molesties i moments trobaven noltros avis ocasió de parlar de Deu, de confessar Deu.

C.

Secció local

Ses Coranta-Hores en honor de St. Josep que acabaren diumenge a la Parroquia, resultaren molt solemnes, i gran gentada que hi acudí.

Quina cosa mes satisfactoria no ha d'esser a l'altre mon per una ànima haver fundades an aquesta vida unes Coranta-Hores!

Aquesta setmana passada casi cada dia ha plogut; així es que hi ha saó grossa. Deu fassa que sia un bon any, si convé ¡Amén!

Es funeral que feren a l'església de St. Vicens Ferrer en sufragi del Bisbe Campins va ésser solemníssim i molt concorregut. Hi aná el Magnífic Ajuntament, dos Vicaris de la Parroquia, es Militars d'uniform, ets *Exploradors* ets al lots del *Collegi de St. Tomàs*, Monges de totes ses Cases Religioses de Manacor, i llavó una gran gentada.

Es dia de la Mare de Deu ets *Exploradors* se'n anaren formats a la Parroquia per combragar-hi. Donaren un bon exemple a tothom.

Sa *Caixa Rural* de St. Juan mos envia sa memoria reglamentaria que publica cada any per donar compte del seu estat económic, que resulta molt satisfactori. Agraím s'atenció i demanam a Deu que aqueixa *Caixa* puga seguir molts d'anys treballant per bé d'aquella vila.

Ses mel'les aumenten bastant; sembla que en compareixen. Si Deu ho vol encara pagarà cuir-les.

Es fret va mancabant; ja comensen a sentir cantar, calàpatsque és senya de primavera; es blat a luf; a ses faves les és caiguda molt bé aqueixa saó darrera, maldement fos mesclada amb neu i calabuix.

Amén que enguany siga bon any, si convé.

Tip.-it. de Amengual y Muntaner